

УДК 633.85:631.5.001.26

Мельник А. В. *, Бондарчук І. Л.

*Сумський національний аграрний університет, вул. Г. Кондратьєва, 160, м. Суми, 40021, Україна, *e-mail: melnyk_ua@yahoo.com*

АСОРТИМЕНТ СОРТІВ РІПАКУ ОЗИМОГО ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ В ПІВНІЧНО-СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ ЗА СУЧАСНИХ ЗМІН ПОГОДНИХ УМОВ

Останніми роками має місце тенденція до зменшення виробництва насіння ріпаку, що зумовлена зниженням світових цін на нафту, як значно дешевої сировини виготовлення енергоносіїв. Поряд з цим у 2016/2017 МР прогнозується збільшення виробництва олієнасіння ріпаку в Канаді (з 17,9 до 18,5 млн т), Індії (з 5,6 до 6,5) та Австралії (з 3,0 до 3,6 млн т). Отже, на ріпак тут постійний попит, а ціна на нього постійно стала, що робить його привабливою експортною культурою для наших аграріїв.

До Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні щороку додаються нові сорти, які пройшли сортовипробовування. В 2016 р. сільськогосподарський виробник має 231 сорт та гібрид ріпаку озимого, які можуть бути використані в різних природно-кліматичних зонах. Певний сегмент ринку ріпаку в Україні займають безерукові, низькоглюкозинолатні сорти селекції: Івано-франківського інституту АПВ НААН (8), Національного університету біоресурсів і природокористування (6), Інституту олійних культур НААН (5), ННЦ «Інститут землеробства НААН» (3), Інституту кормів НААН (3), ТОВ «Монсанто Україна» (3), Хмельницького інституту АПВ НААН (2), Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАНУ (1) та ряду інших вітчизняних установ.

Зростає частка сортів та гібридів ріпаку озимого іноземної селекції, зокрема фірм Монсанто Технолоджі ЛТД (21), Байєр КропСайєнс АГ (20), Монсанто Інтернешил Сьорл (17), Норддойче Пфланценцухт Ганс-Георг Лембке КГ (16), Євраліс Семанс (16), Піонер Хай-Бренд Свіццерленд (13), Дойче Заатферделунг АГ (13), Дікманн ГимХ і Ко. КГ (12), Коссад Семанс ЕС А (12), Піонер Семена Холдинг Гезмх (10), Піонер Оверсіз Корпорейшн (8), Сингента Кроп Протекшн (6), КВС ЗААТ АГ (5), Сингента Сідз С.А.С. (5), Лімагрейн Юроп (6), ТОВ «Сингента» (4), ТОВ «Монсанто Україна» (3), Маїсадур Семанс (3).

Північно-східна частина Лісостепу, що в адміністративному поділі держави відповідає Сумській області, є найбільш холодною частиною України. Це обумовлює специфічні вимоги до сортового складу. Рекомендовано для Лісостепу та Полісся – 142, а Полісся лише 11 зразків. Особливо актуальними ці завдання є для культури ріпаку озимого, стають за сучасних змін кліматичних умов.

Проведені нами метеорологічні спостереження свідчать, що регіональні зміни клімату, особливо підвищення температури, вплинули на низку характеристик погодних умов північно-східного Лісостепу України. Так, змінились строки утворення та тривалість снігового покриву, поступово

зростає теплозабезпеченість вегетаційного періоду, збільшується кількість та інтенсивність несприятливих метеорологічних явищ (посухи, зливи, тощо). Сучасні зміни можна охарактеризувати як потепління, яке супроводжується деяким зменшенням кількості опадів у холодний період. Все це впливає на ріст та розвиток рослин ріпаку озимого. Таким чином, виникає необхідність добру адаптованих сортів та гібридів ріпаку озимого для умов північно-східного Лісостепу України, які не тільки мають високий генетичний потенціал, а й здатні його реалізовувати за сучасних контрастних погодних умов.

УДК 631.523:635.63

Мокрянская Т. И., Обручков А. Ю., Гороховский В. Ф.

Институт генетики, физиологии и защиты растений АНМ, ул. Пэдурий, 20, г. Кишинев, 2002, Республика Молдова, e-mail: asm_igfpp@yahoo.com

КОРРЕЛЯЦИИ МЕЖДУ КОЛИЧЕСТВЕННЫМИ ПРИЗНАКАМИ ПЧЕЛООПЫЛЯЕМЫХ ГИБРИДОВ ОГУРЦА В РАЗЛИЧНЫХ КУЛЬТУРООБОРОТАХ

Продуктивность растений пчелоопыляемого огурца определяется взаимодействием большого числа факторов, поэтому прямой отбор на увеличение одного элемента продуктивности не дает желаемого результата.

Изучая корреляционные зависимости между элементами продуктивности, можно определить долю отдельного признака в общем урожае. Величина коэффициентов корреляции может изменяться в зависимости от сорта или гибрида, погодных условий, агротехники возделывания и условий выращивания.

Коррелятивные зависимости были определены между признаками гибридов F₁ растений огурца в трех оборотах весенне-летний и летний оборотах и в открытом грунте в растил.

Как показывают результаты исследований, у 22 изученных гибридных комбинаций в весенне-летнем обороте была отмечена средняя корреляционная связь между ранней и общей урожайностью (+0,61); ранней урожайностью и фракцией зеленцов 9,1–11,0 см (+0,59); общей урожайностью и фракцией корнишонов 5,1–7,0 см (+0,63); корнишонными фракциями 5,1–7,0 и 7,1–9,0 см (+0,56), а также зеленцами фракции 7,1–9,0 и 9,1–11,0 см (+0,58). Высокая корреляционная связь была выявлена между ранней урожайностью и фракцией 7,1–9,0 см (+0,73); общей урожайностью и фракцией 7,1–9,0 см (+0,84) и зеленцами фракции 9,1–11,0 см (+0,74). Умеренная корреляционная связь прослеживалась между общей урожайностью и фракцией 11,1–14,0 см (+0,39) и фракциями зеленцов 9,1–11,0 см и 11,1–14,0 см (+0,32).

В летнем обороте сильная корреляционная связь наблюдалась между ранней и общей урожайностью (+0,90); ранней урожайностью и фракцией 7,1–9,0 см (+0,79); ранней урожайностью и фракцией 9,1–11,0 см (+0,81);